

www.e-rara.ch

Novvm Testamentvm Omne, Mvltto Qvam Antehac Diligentius ab Erasmo Roterodamo recognitu[m], eme[n]datum ac translatum, no[n] solum ad Græcam ueritate[m], uerum etiam ad multoru[m] utriusq[ue] linguæ ...

Erasmus, Desiderius

Basileae, Anno Salvts Hvmanae M. D. XIX. Mense Martio

Zentralbibliothek Zürich

Shelf Mark: III C 15 | G

Persistent Link: <http://dx.doi.org/10.3931/e-rara-70641>

Hypothesis tēs pros Galatas epistolēs Paulou. / In epistolam ad Galatas, argumentum per Erasmus Roterodamum.

www.e-rara.ch

Die Plattform e-rara.ch macht die in Schweizer Bibliotheken vorhandenen Drucke online verfügbar. Das Spektrum reicht von Büchern über Karten bis zu illustrierten Materialien – von den Anfängen des Buchdrucks bis ins 20. Jahrhundert.

e-rara.ch provides online access to rare books available in Swiss libraries. The holdings extend from books and maps to illustrated material – from the beginnings of printing to the 20th century.

e-rara.ch met en ligne des reproductions numériques d'imprimés conservés dans les bibliothèques de Suisse. L'éventail va des livres aux documents iconographiques en passant par les cartes – des débuts de l'imprimerie jusqu'au 20e siècle.

e-rara.ch mette a disposizione in rete le edizioni antiche conservate nelle biblioteche svizzere. La collezione comprende libri, carte geografiche e materiale illustrato che risalgono agli inizi della tipografia fino ad arrivare al XX secolo.

Nutzungsbedingungen Dieses Digitalisat kann kostenfrei heruntergeladen werden. Die Lizenzierungsart und die Nutzungsbedingungen sind individuell zu jedem Dokument in den Titelinformationen angegeben. Für weitere Informationen siehe auch [Link]

Terms of Use This digital copy can be downloaded free of charge. The type of licensing and the terms of use are indicated in the title information for each document individually. For further information please refer to the terms of use on [Link]

Conditions d'utilisation Ce document numérique peut être téléchargé gratuitement. Son statut juridique et ses conditions d'utilisation sont précisés dans sa notice détaillée. Pour de plus amples informations, voir [Link]

Condizioni di utilizzo Questo documento può essere scaricato gratuitamente. Il tipo di licenza e le condizioni di utilizzo sono indicate nella notizia bibliografica del singolo documento. Per ulteriori informazioni vedi anche [Link]

ΠΡΟΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΠΡΟΣ ΓΑΛΑΤΑΣ
ΕΠΙΣΤΟΛΗΣ ΠΑΥΛΟΥ.

ΑΥΤΗΝ ἐπισέλλει ἀπὸ ῥώμης, ἑωρακῶς αὐτοὺς ἦδη καὶ διδάξας. ἡ δὲ πρόφασίς ἐστι
ἐπιστολῆς αὐτῆ. διδάχθέντες καλῶς διγαλάται παρὰ τοῦ ἀποστόλου, καὶ πεισθέντες
τε γνησίως εἰς τὸν Χριστὸν, ἀποδημήσαντες τὸν ἀπόστολον, ὑψηπέαδυσαν πα-
ρά τινων, ὥστε περιτέμνεσθαι. ταῦτα τοίνυν μάθωμεν ὃ ἀπόστολος, γράφει πρὸς αὐ-
τοὺς. καὶ πρῶτον μὲν μαρτυρεῖ αὐτοῖς περὶ ἧς εἶχον πείσεως, καὶ γνησίας εἰς Χριστὸν διαθέσεως.
μέμφεται δὲ ὡς ἀνοήτως πράξαντας, καὶ μεταβαλλομένους αὐτούς, ἔπατα διαλαμβάνει περὶ
τοῦ νόμου καὶ ἐπὶ τὸν ἄβραάμ πείσεως, καὶ ἀποδείκνυσιν ἔκτε τοῦ νόμου, καὶ πῶ γυναικῶν τοῦ
ἄβραάμ, ἀλληγορήσας αὐτὰς, μέχρι καιροῦ διδόνθαι τὴν σκιά, καὶ τὴν περιτομὴν, καὶ ἀργεῖν
αὐτὰ λοιπὸν τῆ τοῦ Χριστοῦ παρρησίας. καὶ οὕτως ἀποδείξας, παραγγέλλει λοιπὸν αὐτοῖς, μηκέτι
προσέχειν τῆς ἀπατήσεως, ἀλλὰ μᾶλλον ἔχεισθαι ἐπὶ τῷ Χριστῷ πείσεως, καὶ γινώσκειν, ὅτι ἡ εὐ-
χριστῶ χάρις καταργεῖ τὴν ἐπιτομὴν. καὶ οὕτως πάλιν εἰς τὰ ἦδη παρὰ ἀνέσας καὶ δι-
δάξας, τελαοῖ τὴν ἐπιστολὴν.

IN EPISTOLAM AD GALATAS, ARGUMENTVM
PER ERASMV M ROTERODAMVM.

Galatæ Græci sunt, sed ex Gallis oriundi. Vnde iuxta diuum Hiero-
nymum, originis ingenium ingenij tarditate referebant. Quandoqui-
dem & Hilarius Gallus ipse in hymnorum carmine Gallos indociles
uocat. Et Paulus illos obiurgans, ἀνοήτους appellat. Ad quorum inge-
nium suum attemperans, acerbius illos castigat, quæ ullos in cæteris epistolis: & re-
prehendit magis quæ docet: ut quibus ratio suadere non poterat, reuocaret autori-
tas. Agit in hac epistola, quod nusquam non agit, ut à legis Mosaicæ seruitute
inuitet ad euangelij gratiam. Quod idem agit in epistola ad Rhomanos, nam
utrisque idem error acciderat, sed diuersa ratione. Nam Rhomani primum in Iu-
daismum inducti, postea resipuerunt: Galatæ recte ab apostolo instituti, pseudapo-
stolorum opera in Iudaismum retracti fuerunt. Quod Rhomani perperam insti-
tuti sunt, simplicitatis erat: quod mox admoniti resipuerunt, prudentiæ. Contra,
quod Galatæ Christum amplexi sunt, facilitatis erat: quod protinus in Iudaismum
relapsi, leuitatis atque stulticiæ. Ad hos igitur subierant pseudapostoli, uelut à Petro
& Iacobo summatibus apostolis missi: & Pauli auctoritatem calumnijs eleuabant,
negantes illi fidem habendam, qui sibi non constaret, nunc legis utens ceremonijs,
susceptis uotis, rasosque capite, & circumciso Timotheo, nunc cum ethnicis legem ne-
gligens ac damnans: potius audiendos, qui apud Petrum & Iacobum uersati fuif-
sent, quique dominum Iesum uidissent: cum Paulus nec uidisset Christum, & disci-

pulorum duntaxat discipulus esset, non Christi. Proinde Paulus uehemēti & acri oratione (neque enim est ulla epistola concitator) salubriq; austeritate, & clementi s̄uitia, simul & Galatarum errori medetur, & suam asserit auctoritatem, & pseudapostolorum fraudulentiam aperit. In ipso statim epistolæ limine testatur, sese uel summis apostolis parem, aut etiam superiorem, in hoc quod euangelij prædicandi auctoritatem à Christo deo iam immortalis cœlitus accepisset: atq; hoc autore fretum, in Arabia & Damasci aliquandiu prædicasse Christum, priusquam cum quoquam apostolorum contulisset: deinde Hierosolymis uidiſſe quidem Petrum ac Iacobum diebus per paucis, neque quicquam tamē ab illis adiutum esse: sub hæc in Syria & Cilicia quatuordecim annis Christi præconem egisse: donec admonitus diuinitus, Hierosolymam reuersus unā cum Barnaba ac Tito, cum primarijs apostolis contulit euangelium suum: nō quod de tot annorum prædicatione iam uenisset in dubium, sed ut eorū comprobatione, quorū summa erat apud omnes auctoritas, magis confirmarentur cæteri: sed ita contulisse cum Petro, ut ab illo nihil accesserit, quod ad euangelij rem attineret: & adeo nō fuisse se compulsū à Petro, ut gentibus legis onus imponeret, ut Antiochiæ Petrum cibus cōmunibus uescentem (ubi se metu superuenientium Iudæorum, è conuiuio subduceret) palam in os reprehenderit, docens, ex fide contingere salutem euangelicam, non ex obseruatione legis iam antiquatæ. Id ueluti Petro dici cœptum, latius prosequitur, uersus ad Galatas: demonstrans, legem Mosaicam ad tempus modo fuisse datam, & ad unum Christum illa spectasse omnia: in illa fuisse carnem, in euangelio spiritum: in illa umbras, in euangelio lucem: in illa imagines, in euangelio ueritatem: in illa seruitutem, in euangelio libertatem: Dementia uero esse, gustatis potioribus, ultro recidere ad deteriora. Hæc agit capite primo, secundo, tertio, quarto. Deinde grauius interminatus eis, ne circumcisione recepta, turpiter se dedant in seruitutem legis: ostendit, Christianam libertatem non esse peccandi licentiam, sed ultroneam functionem officiorum pietatis, quæ charitate dictante, non lege iubente, præstantur. Postremo hortatur ad Christianam concordiam, ad subleuandos infirmiores aut lapsos, ad benemerendum de ijs, qui nos fidem edocuerunt: Huiusmodi factis, quoniam spiritus sunt, æterna deberi præmia. cum ceremonijs temporarijs temporaria sit gloria: obiter in odium uocans pseudapostolos, qui non ob aliud studebant circumcidi Galatas, nisi ut super hoc gloriarentur, uelut autores huius facinoris. Cui morbo affines sunt, qui hodie novos cultus, & prodigiose insignes reperiunt, ut dicatur: hoc hominum genus ille instituit. Hanc epistolam, ut apparet, Paulus, quo singularem erga Galatas affectum testaretur, totam sua manu scripsit, cum in alijs solet duntaxat subscribere. Nostra argumenta scriptam testantur ab Epheso: Græcorum inscriptiones, è Rhoma.

ARGUMENTI FINIS.